

บทที่ 1

บทนำ

เป็นที่ทราบกันดีว่าลำไยเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของเกษตรกรทางภาคเหนือ แต่เกษตรกรบางกลุ่ม เห็นว่าการผลิตลำไยในระบบเดิม มีการใช้สารเคมีกันมาก โดยเฉพาะ ปุ๋ย สารเคมีป้องกันและกำจัดแมลง รวมถึงสารโพแทสเซียมคลอเรต ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ในขณะที่ราคาขายผลผลิตลำไยออกจากสวนของเกษตรกรกลับสวนทางกับต้นทุน จึงมีเกษตรกรกลุ่มหนึ่งได้ริเริ่มดำเนินการผลิตลำไยอินทรีย์ซึ่งมีต้นทุนการผลิตที่ต่ำกว่า โดยเกษตรกรกลุ่มนี้ได้รวมกลุ่มกัน ประมาณ 30 ราย ในพื้นที่ของจังหวัดเชียงใหม่ แพร่ และลำพูน ในนามของ “กลุ่มลำไยอินทรีย์ภาคเหนือ” มีประมาณการผลิตในปี 2552 จำนวน 300,000 กิโลกรัม โดยเกษตรกรกลุ่มนี้ได้ทำงานร่วมกับโครงการบ่มเพาะเกษตรกรอินทรีย์ ภายใต้ความร่วมมือ 5 องค์กร คือ สถาบันบริการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ (IQS), สำนักงานความร่วมมือทางวิชาการของเยอรมัน (GTZ) มูลนิธิริรักษ์ดินรักษ์น้ำ สมาคมการค้าเกษตรอินทรีย์ไทย และ สำนักงานมาตรฐานเกษตรอินทรีย์ (มกท.) ภายในเดือน มีนาคม 2552 สวนลำไยของผู้ประกอบการจะครบกำหนดปรับเปลี่ยนจากสวนลำไยทั่วไป มาเป็นสวนลำไยอินทรีย์ ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่จาก มกท. มาตรวจสอบรับรองกันอีกครั้ง

การผลิตลำไยอินทรีย์ของกลุ่มดังกล่าว ในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาประสบกับปัญหาหนักคือการเข้าทำลายของหนอนและแมลงในช่วงใกล้เก็บเกี่ยว เนื่องจากไม่สามารถฉีดพ่นสารเคมีใดๆ ได้ การแก้ปัญหาอย่างหนึ่งที่กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตลำไยอินทรีย์คิดว่าจะช่วยได้คือการล่อแมลงโดยสารล่อต่างๆ แต่วิธีการดังกล่าวก็ไม่สามารถรับรองผลผลิตได้ 100% ว่าแมลงจะไม่เข้าทำลายเป็นที่ทราบกันดีว่า การห่อผลผลิตต่างๆ ด้วยวัสดุห่อที่เหมาะสม จะสามารถช่วยป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชได้ (Bugante et al., 1997; Hofman et al., 1997; Kitawa et al., 1992) การห่อลำไยเองก็มีการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นการห่อซ่อผลเพื่อพัฒนาสีผิว (ธีรนุช, 2546; ธีรนุช และคณะ, 2546) ซึ่งผลการทดสอบรายงานว่า การห่อจะต้องห่อด้วยวัสดุพรางแสง เช่นกระดาษหนังสือพิมพ์ และมักจะห่อปลายเปิดเพื่อระบายอากาศ เนื่องจากหากปิดซ่อทั้งหมดและห่อในช่วงฤดูกาลที่สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม เช่น การห่อลำไยในฤดูที่มี ฝนตกชุก วัสดุห่อจะเปียก ขาดง่าย และที่สำคัญจะเป็นแหล่งหลบซ่อนตัวของเชื้อสาเหตุและแมลงที่จะเข้าทำลายซ่อผลต่อไป การห่อซ่อผลลำไยเพื่อป้องกันแมลงของลำไยอินทรีย์ จึงเป็นเรื่องใหม่ที่จะต้องมีการทดสอบศึกษา เช่น ชนิด ขนาด รูปทรง หรือความทนทานของวัสดุ วิธีการห่อหรือระยะเวลาที่เหมาะสม ความสามารถในการ

การป้องกันแมลง และที่สำคัญคือความสะดวกในการดำเนินการ และราคาค่าใช้จ่ายที่เกษตรกรต้องยอมรับได้

ความสำคัญของปัญหา

ลำไยอินทรีย์เป็นทางเลือกหนึ่งของการผลิตลำไยเพื่อการค้า เนื่องจากการผลิตลำไยในระบบเดิม มีการใช้สารเคมีกันมากโดยเฉพาะปุ๋ยยาป้องกันและกำจัดแมลงรวมถึงสารโพแทสเซียมคลอเรตทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น แต่การผลิตลำไยอินทรีย์มักประสบปัญหาการเข้าทำลายของหนอนและแมลงในช่วงใกล้เก็บเกี่ยว เนื่องจากไม่สามารถฉีดพ่นสารเคมีใดๆได้ แนวทางในการแก้ปัญหาตามปกติอาจจะโดยการปล่อยแมลงซึ่งไม่ได้ผล 100% และอีกแนวทางหนึ่งคือการห่อซ่อผล ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีว่าการห่อผลผลิตต่างๆด้วยวัสดุห่อที่เหมาะสมจะสามารถช่วยป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืชได้ ดังนั้นการห่อซ่อผลเพื่อป้องกันแมลงของลำไยอินทรีย์จึงเป็นเรื่องใหม่ที่ต้องมีการศึกษา โดยในเบื้องต้น การทดสอบชนิดและวัสดุห่อและระยะเวลาที่เหมาะสมในการห่อซ่อผลที่สามารถนำไปใช้ป้องกันแมลงเข้าทำลายได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระยะเวลาและวัสดุห่อที่เหมาะสมสำหรับการห่อซ่อผลลำไย
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการห่อผลร่วมกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชชีวภาพ, การใช้กับดักกาว และการใช้ฟิโรโมน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้วิธีการป้องกันแมลงในช่วงให้ผลผลิตสำหรับการผลิตลำไยอินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพและช่วยพัฒนาคุณภาพผลผลิตลำไยสำหรับกลุ่มเกษตรกรที่ผลิตลำไยอินทรีย์

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้เน้นศึกษาการห่อซ่อผลในลำไยอินทรีย์ โดยใช้ลำไยอินทรีย์ในฤดูการผลิตในพื้นที่ของอำเภอสารภ จังหวัดเชียงใหม่